bet militare querit bona arma ⁊ instrumenta. Ita instrumenta p̄dicationis sūt bona fama. sancta vita bona scia. Iō Gregoriꝰ. sancti p̄dicatores laudari appetūt vt reuerenciꝰ audiant. Reuerent̄ audire desiderant. vt maiores fructū faciāt. Talis vana gl'a est ancilla. qz cuius vita despicit̄ restat vt eius p̄dicacō extenuatur. Iō xp̄s Math. v. Sic luceat lux vestra coram hominib̄ vt videātur opa vestra bona. ⁊ glorificēt patrem vr̄m q̄ in cel'est. Sz sicut cādela extinguit̄ modico vento. ita p̄sona pue spūalitatis modico vento inanis gl'e. Sz sicut magnus ignis nō extinguit̄ vento ymmo magis accendit̄. Ita p̄sona multū spūalis. Iō dicit xp̄us. Sic luceat lux vestra ⁊c.

Scōm qd̄ hz vera humilitas ⁊ pfecta est q̄ bona opa fiāt in laudem dei. Ideo xp̄s instigabat illos inuisibiliter vt publicarēt miraculū in laudē dei ⁊ honorē Deo grās.

Dnica. xiij. Sermo primus

Hoc fac et vi

ues. Habet̄ ꝓbuz istud ori giualiter Lu. x. ca. ⁊ recitatū est stati in euāgelio hodierno. Sermo noster erit de scō euāgelio hodierno. Si placet deo habebim̄ multas bonas doctrias p̄ nostra instructōe. defectuū correctōe. ⁊ aiar̄ p̄solacōe. Salutet̄ virgo Maria ⁊c. In sctō euāgelio hodierno xp̄c ostendit nob̄ tria multū nccia ad saluacōnez nostrā scz

Primū cognicō de veritate diuinali.

Scōm dilectō de caritate integrali

Terciū opacō de pietate fraternali. Sine hijs trib̄ nullus p̄t saluari ⁊ de q̄ libet istoꝝ dicit dixā. Hoc fac ⁊ viues eternaliꝰ in paradiso. Dico p̄rio q̄ xp̄c oñdit q̄ habeam̄ in hac vita cognicōez de veritate diuinali vt ꝓgnoscam̄ deū sine errore ⁊ falsa opīone. qz alias homo qñ vadit in alio mūdo nō ꝓgnoscit̄ a deo. Amē dico vob̄ nescio vos. scz noticia appbacōis. Math. xxv. Et dicūt. o dñe ego suz religiosus. ego clericꝰ vel laycꝰ de tali ciuitate. Amē dico vob̄ ⁊c. Et cōcordat apl's di. Dis qui ignorat ignorabitur. p̄ria ad Cor. xiiij. qz q̄ ista cognicō de veritate ē ita nccia nob̄ ad sciendū in hoc mūdo. Iō xp̄us eā nob̄ oñdit in p̄ncipio euāgelij dicens. Beati oculi q̄ vident q̄ vos videt'. Mathꝰ addit. ⁊ beate aures que audiūt que vos auditis. Math. xiij. Dico vob̄ q̄ multi ꝓphe ~~et reges. mathꝰ addit~~ ⁊ iusti voluerūt videre q̄ vos videt'. ⁊ audire q̄ vos auditis ⁊ nō audierūt. ymmo cū illo desiderio decesserūt. Nō credatis q̄ loqret̄ solū de visione corpali. qz iudei eciā videbāt p̄nciam xp̄i corpalez tū non erāt beati ꝗ reꝓbati. Sed apl'i ⁊ discipuli xp̄i erāt beati q̄ extra habebāt p̄nciaz xp̄i corporalez. ⁊ intus oculis aie videbāt xp̄i diuinitatē ⁊ ista visio faciebat eos bt̄os Ita de auditu qz eciā iudei audiebāt ꝓba eius corpaliter ꝗ nō obediencialit̄ vt apl'i ⁊c. Dico enī vob̄ q̄ multi ꝓphe vt moyses. Isayas Jeremias. ⁊ multi reges vt dauid ⁊c. Qz exq̄ deus p̄ misit filiū suuz incarnandū. beati p̄res ita ardēter desiderabāt eū vide ⁊ audire. q̄ moriebātur desiderio di. O q̄le tp̄s erit illud qñ deus incarnatus ibit p terraz. et p̄dicabit illa secreta celestia Dicebat thobias de se. Beatus ero si fuerit relique seminis mei ad videndū claritatē ihꝰlim. Thob. xiij. Alij ꝗm q̄ tāgit Ambrosiꝰ dicebāt qñ veniet. qñ nascet̄. qñ apparebit. putasne videbo. putasne durabo. putas ne hic me inueniet illa natiuitas. O si oculi mei videbūt qd̄ credo in scriptuis dei. Sz apl'i videbāt euz. stabāt cū eo. comedebāt. bibebāt cū eo. ⁊ ambulabāt cū eo. Iō dicebat eis. Beati oculi

li qui videt q̄ vos ⁊c̄. q̄ videbāt eū nō
solū oculis corpis ꝫ aīe. s. credendo. obe-
diendo. ⁊ audiebāt eū non solū auribꝫ
corpalibꝫ ꝫ aīe. Si bene attendistis. xp̄s
ponit duos modos cognicōis de v̄itate
diuinali. Prīo scz videndo. Scd̄o scz
audiēdo. qz aliter non p̄t haberi. Jō ad
cognoscendū deū summe sūt necc̄ij visus
et auditus. Ex visu enī sine audiēcia natu-
rali rōe possumus scire illa q̄ ꝑtinēt ad v-
nitatē dei. Hoc eciā phij ostenderēt cla-
re dicēs. ꝙ est vnus deus. vnꝰ princeps
vna prīa cā. vnus p̄mus motor. Hoc eci-
am q̄libet intellectu vigens p̄t videre ⁊
scire. qz sicut ille qui intrat palaciū ⁊ op-
time ordinatū ⁊ gubernatū q̄ꝫtuncūz sit
rudis statiz cognoscit sine hoc qd̄ dicatur
sibi ꝙ magnus dn̄s ⁊ potens est q̄ illud
palaciū fecit. ordīauit. gubernat ⁊ regit.
Ita de palacō hꝰ mundi ⁊ eius ordina-
cōe ⁊ gubernacōe potes cogitare ⁊ vide-
re ꝙ magnus dn̄s ⁊ potēs est q̄ ip̄m fe-
cit qz nihil fit a seip̄o ⁊ ille est deus. I-
sto mō antiq̄ qui nōduz habebāt libros
mgr̄os nec p̄dicatores cognoscebāt deū
videndo mūduz ⁊c̄. Istā deductōnez
facit apl̄us dicēs. Inuisibilia dei a crea-
tura mūdi ꝑ ea que facta sunt intellecta
cōspiciūtur. sempiterna quoqꝫ eius v̄tꝰ
et diuinitas ita vt sunt inexcusabiles. ad
Ro. i. Inuisibilia dei sunt attributa di-
uina scz eternitas. omīpotencia. sapien-
cia. excellencia. ⁊ hmōi que ꝑtinēt ad v-
nitatē essencie. Itez ex visu scitur ⁊ ꝯg-
noscit̄ ꝙ quilibet dn̄s sapiens ⁊ potens
bonus ⁊ iustus dat retribucōez suis ser-
uitoribꝫ bonos remunerando ⁊ malos
puniēdo. Hoc igit̄ intellectu naturali pos-
sumus ꝯgnoscere ꝙ ꝑsona q̄ viuit ⁊ ser-
uat dei p̄cepta a deo habebit remunerati-
onē. q̄ autē male viuit a deo habebit pu-
nicōez. Isti duo articuli scz ꝙ deus est
oīm creator. Scd̄o ꝙ est bonoꝝ ⁊ ma-
loꝝ retributor fuerēt sꝑ necessarij ad cre-
dendū exp̄sse vt dicūt sancti doctores.
qz ad oculū p̄nt videre rōnabiles. Auc̄-
tas. Sine fide impossibile ē quenq̄ pla-
cere deo. credere enī oportz accedentez
ad deū. qz est ⁊ ꝙ inq̄rentibꝫ se remune-
rator sit. ad Heb. xi. ¶ Secūdo ex audi-
tu cognoscūtur secreta misteria fidei ca-
tholice qz ad ea non sufficit visus corpa-
lis nec intellectualis. Jō phij nescierūt
ea. qz nec oculis nec argumētis nec rō-
nibꝫ p̄nt cognosci nec cōprehendi. Mō
ex quo xp̄us nob̄ eā reuelauit facimꝰ rō-
nes. argumēta de trinitate. de incarnacōe
de morte ⁊ passione. de sacramēto altaris.
Sz nisi deus reuelassz modicū valerēt
argumēta ⁊ rōnes. qz hec misteria nō ex
visu nec argumētis hn̄tur. Sed ex sola
audientia. v̄bi gracia. Quilibet xp̄ianus
tenet istā v̄itatez in corde suo ꝙ xp̄s de-
us est tres ꝑsone. pater ⁊ filius. ⁊ sp̄us
sanctus. Ista veritas nō ꝑ oculos. nec ꝑ
adoratū. nec ꝑ nares. nec ꝑ tactū intra-
uit. ꝫ ꝑ aures qz audiuistis p̄dicare illd̄.
Tres sunt q̄ testimoniū dant in celo pa-
ter. verbū. ⁊ sp̄us sanctꝰ. ⁊ hij tres vnū
sunt. prīa Johis. v. Hic similitudinē de
vno sole. Itē idez dicendū est de incar-
nacōne filij dei quā quilibet xp̄ianus cre-
dit firmiter. Et ꝙ in illa huānitate pas-
sus est. mortuus ⁊ sepultus. ⁊ resurrex-
it tercia die. Et ascendit in celū fide tene-
mus. Nā iste veritates ꝑ audienciā illi-
us v̄bi Qui cū in forma dei esset ⁊c̄. ad
Philippen. ij. intrauerūt in corde. Itez
de altaris sacramēto non sufficit visus.
qz nō videt̄ a nobis ibi. Nec sufficit gu-
stus siue tactus. sed ꝑ auditū illius v̄bi
xp̄i. Caro mea vere est cibꝫ. ⁊ sanguis
meus vere est potus. Joh. vi. Illa veri-
tas intrauit in cor nostrū. Caro illa xp̄i
nō est mortua ꝫ viua. Ergo ibi est sang-
uis ⁊ anima ⁊ diuinitas. Idez eciā po-
test dici de alijs articulis ⁊ secretis fidei
Jō apl̄us. Fides est ex auditu. auditus

autē p verbū dei. Ad roma. x. Moralit̄ habemus hic doctrinā si ad nostrā salua cōes taz necessaria est cognicō dei p visuz z auditū. qd̄ peccatū est illoz q̄ non soluz nō audiūt verbū dei. ymmo nō permittūt q̄ aliq̄ alij audiāt. Nota cōn illos q̄ vadūt tumultuose in circuitu ecclesie respiciēdo mulieres z turbādo sermonē. O dānati filij peccati z damnati prēs q̄ congregauerūt p talibz. Auisent prēs ne damnent p filijs. Notate quō fecit dñs carthusie q̄ soluz dimisit centū florenos filijs qui renūciauit seculo zc. Dicat̄ quō que mala fiūt i ecclesia sunt maxia pctā. qz qd̄ alibi posset fieri vtuose z vsus mrionij ibi esset maximū peccatuz. q̄z tomagis illa que de se sunt pctā in omni loco vt q̄ viderit mulierē ad cōcupiscendū zc. in eccia est maius pctū ymmo sacrilegiū. Jō dicit scriptura. In terra scōz scz ecclesia ad sācta opa dedicata imiq̄ gessit. z non videbat glam dni Isa. xxvi. Jō precepit dē antiq̄tus di. Sabbata mea custodite z sācta uariū meū metuite. Leuiti. xix. Ꝑter ꝗ in introytu eccia ponit aqua benedicta ne a peccatis ꝓprehendatur homo. Et illi intrant ad respiciendū mulieres. ad ridēdum z eas pturbandū. Non sic dauid qui intrabat templuz dni dicebat. Ego autē in multitudine mie tue introibo in domū tuaz. adorabo ad templū scm tuum in timore tuo. Dico sēdo q̄ in scō euāgelio hodierno de ista domica ostēditur dilectō de caritate integrali. Non sufficit ꝓgnicō de veritate diuinali que in intellectu ꝓsistit. ꝗ adhuc necessaria est dilectō de caritate ītegrali. q̄ consistit ī volūtate scz diligere deū sup oia z ꝓxmū sicut seip̄m. Ista est dilectō caritatl integre. Doc ꝗt ostendit cū dicit. Ecce q̄dam legisperitus surrexit. vꝗ hoc Fac z viues qd̄ est tlxā. Cū autē xp̄us diceret aplis et discipulis. Beati oculi zc. Quidā doctor volens tēptare Jhm vt haberet vanā glam. cogitās ꝓfundere xp̄m credens q̄ fuisz faber lignarius z nunq̄z dixisset. ꝓposuit sibi subtilē questionē dicēs. Quid faciendo vitā eternā possidebo: quasi vellet dicere. Ipse dicatl q̄ visus z auditus sūt necessarij ad saluacōz et nunq̄z requirit̄ aliud: Rūt xp̄s. In lege q̄d scriptū est: quō legis. Et ille. Diliges dñm deū tuuz ex toto corde tuo. z ex tota aia tua. z ex omnibz viribz tuis z ex omni mēte tua. Dixitq̄z illi Jhs. Recte iudicasti. hoc fac z viues. Quatuor modos ponit in dilectōe dei scz diligere dominū deuz ex toto corde. Jtez ex tota anima. Jtē ex omnibz viribz. Jtez ex tota mente qd̄ idez est q̄ summe z sup omnia diligere debes deū. acsi diceret. Tu potes diligere patrē z matrē z sororem z fratrē. ꝗ magis deū. Tu potes diligere vxorē z filios ꝗ plus deū. Jō xp̄s. Qui amat patrē z matrē plus q̄z me. non est me dignus. z q̄ amat filiū vel filiā sup me nō est me dignus. Math. x. Amor dei debet esse sicut oleū sup aquā in lampade cordis. Amor creaturaz debet eē vt aqua frigida sub oleo amoris dei. modo si aliq̄s interrogaret̄ si diligit deū sup omia. Rūderet q̄ sic. Sz ad ꝓbā. si dicitis verz vel falsuz. qz dicit Greg⁹. q̄ ꝓbacō dilectōis exhibicō est opis. Verbi grā. Si vos vel filius habetl aliquā infirmitatē z velletis curari z dr vob vadatis ad talē bonū hoiez qui est adminꝰ sortilegus vel cōiurator. Et deus vobis p̄cipit q̄ pro nulla re mūdi accedatl ad illū: q̄d facietis. Si vadatis ad eū patz q̄ plus diligitis filiū q̄z deuz. Idē si perdidistis aliq̄d. sic ꝓbatur dilectō dei. Si vos rūdereris. Ego diligo filiū meū. ꝗ magis diligo deū. qz ꝓ filio meo nō facerem cōtra preceptū eius. Idem de re p̄dita. Idē de conpatre seu amico capto. caueatis q̄ ꝓ nullo iuretis falsuz nec eē

p patre. ymmo nec p psona, ppria. Item deus p capit q festa colãtur et sanctificẽtur di. Memẽto vt diẽ sabbati. i. q̃etis sanctifices. Exo. xx. Eccia declarat q festũ sanctificare est in quolibet festo audire missaz. sermonẽ. et officia diuina. Nota cõtra viduas q̃ post mortẽ viri sunt ĩ domo p annũ q nõ vadunt ad ecclesiaz. Vidua bene dz abstinere ne vadat ad epulas nec ad nupcias sed ire ad eccĩam debet alias videt q̃si vindicta. q̃si dicat. Nã vos deus interimistis virũ meũ non intrabo domũ vestrã. Dicat eciã contra illã consuetudinẽ de puellis nõ euntibz ad eccĩam. Et vultis q sint iudee. qz nisi amor et deuocõ refrenet mulierez. alꝯ etc. Quid enĩ ipe faciũt in domo mõ cũ sclauis est ancillis mõ hũt opportunitatẽ etc. Ideo sunt multe in mũdo que añ q̃z veniãt ad nupcias peperierũt bis vel ter. etc. Recordemũ de ꝓbo apli dicentis. Patres nolite ad iracũdiaz ſp. dei p uocare filios vestros. Sz educate illos in disciplinã et correctõez dni. Ad Ephe vi. Disciplina sigt missaz que repsentat xpi passionẽ in qua xps fuit disciplinat? Correctõ sigt predicacõez p quã pecca ta corrigũtur. De dilectõe ãt primi dicit Johes Carissimi nõ diligamus ꝓbo neq; lingua sup̃ trũ. ſ ope et veritate. prima Joh. iij. Qz sicut q̃libet vult bonuz p se et vitat malũ. Ita eciã etc. Nota aliq̃d cõtra decepcões que fiunt ꝓdudendo p illud apli. Pũ tps habem? operemur bonũ ad omnes. maxie autẽ ad domesticos fidei. Ad gal. vi. Dico tercõ q ostendit in scõ euãgelio opacõ de pietate fraternali. Vñ sciẽdũ q postq̃z xpc dixit illi doctori Recte iudisti. Ille subiuit. qz talis est ꝓdicõ vane gloriantũ q̃ laudãtur: et volẽs se ostendere voluit replicare et dixit xpo. Quis ẽ me? primus. Notate hic quõ erat opinio iudeoz et eciã forte nũc sunt illius opinionis q primus iudei est solum iudeus et nõ alij. Sz xps pbauit sibi opposituz et fecit sibi pcedere ore ppio q infidelis et nõ iudeus erat primus iudei. et nõ solũ iudeus q̃ ille doctor dixit q̃s est meus prim?. Suspicẽs Jhxsus in celũ et dixit. Quidã homo descendebat etc. Nota parabolam. Desertũ est illud in quo xpus fecit quadragesimã q hxbrayce dicitur abdom. i. sanguonos. qz in eo latrones multos homines occidebãt. Quis hoz triũ videt proximus fuisse illi. Respondit doctor ille. Qui fecit misericordiã in illum. Ecce quõ vicit euz ex ore ppio. Nota q illi sũt primi ad quos potest extendi beneficiũ misericordie et pietatis. Beati sunt primi nostri. qz beneficiũ nostrũ extenditur ad eos. qz quãdo facimus pniam ipsi gaudent vltra gaudium essenciale. Gaudiũ est in celo sup vno peccatore penitenciã agente. Luce xv. Et beneficiũ eoz extendit ad nos. ipsi orãt p nobis. Illi eciã de purgatorio sunt primi nostri. qz beneficiũ nostruz quod facimus pro eis extenditur ad eos sed non extenditur ad illos de inferno. Istam regulã dedit xpus. Sed omis ad quẽ potest extendi beneficiũ misericordie et pietatis actiue vel passiue dicit noster primus. Ecce qualiter xpus vicit eum. Hic dico ego q ostenditur opacõ de pietate fraternali. Quãdo xpus voluit respondere doctori querẽti. Quis est meus primus xpus suspexit in celuz ad denotanduz secreta que tangũtur in responsione xpi qua dixit. Homo quidã descẽdebat de deserto et vait yeridꝯ etc. Iste homo est ille qui de hac vita. ſ. corporali ad mortem transit. et incidit inter latrones. Quia in morte cuiuslibet hominis veniunt latrones id est demones inferni. Virgo autem Maria obtinuit pro gracia singulari ne venirent in morte sua. Quod autẽ veniãt demones in morte.

3m

Auctas. Sūt spūs qui ad vindictā cre ati sunt. ⁊ in furore suo ꝯfirmauerūt tor menta sua ⁊ in tpe ꝯsūmacōis effundēt ꝟtutē Eccī. xxxix. Itē alia auctas dauid Inhabitabūt sup̄ demoēs ī camera ab scondita qꝛ inuisibiles sunt exn̄tibꝫ in ca mera. ipi calcaneū meū. i. finez obserua būt. Et spoliauerūt euz. qꝛ ꝑ mortē di mittūtur oīa bona tpalia. Semiuiuo re licto. qꝛ in morte ꝑdit homo vitā corpo ralem ⁊ solū restat vita aīe in purgato rio torquēde. Quid ḡ ē a nobis fiendū. ꝓfecto debem⁹ cauere ne sim⁹ crudeles. vt sacerdos ⁊ leuita iudei. ꝫ simus vt sa maritanus misericordes q̄ in illuz fecit opa pietatis. ¶ Prīo cū vino lauit e⁹ vuluera. Ecce orō quaz nos misericor diter debemus facere ꝓ animabꝫ purga torij. Orō eniz vt vinū calefacit in dei amore ⁊ facit plorare oculos. ¶ Scdo samaritanus infudit oleū. Ecce elemo sine que sunt opus mīe ꝑ oleuz significa te. Tercō posuit eū sup̄ iumentū. Ecce afflictō corpalis. Iumentū est corpus. Iō qn̄ vos ieiunatis vel portatis aliquam vel peregrinacōnez facitis. aīa patris vel matris portatur ī iumēto corpis vestri. Quarto dedit duos denarios. s. auri sta bulario Ecce sacrificiū misse in qua sunt multe dualitates. Prīa dualitas est pa nis ⁊ vini. Scda dei ⁊ hoīs in xp̄o. Ter cia qꝛ missa est sacrificiū ⁊ sacramentuz Quarta qꝛ missa est oblacō ⁊ orō. Quī ta ꝙ missa offertur ꝓ viuis ⁊ defunctis Sed auisetur hic de missis sancti amato ris. Deo gracias.

¶ De eadez dnica Sermo scds.

Ego cum redi ero reddaz tibi. Luce. x. Ab isto theāte ego recipio moti uuz predicādi de retribucōne quā deus facit bonis ꝑsonis ex bonis q̄ fecerunt. ⁊ malis ex malis opibꝫ. Materia erit bo na ⁊ vtilis qꝛ qn̄ homo scit retribucōem citius inclinat̄ ad faciendū bona. Et qn̄ scit punicōez refrenatur a mal'. Salute ꝟgo Maria. Hoc verbū est dnī nostri Ihu xp̄i cuilibet ꝑsone huāne dicentis. Ego cū rediero reddā tibi. Pro decla racōne huius verbi ⁊ materie p̄dicande Sciendū. ꝙ in sacra scriptura tā in vete ri testamēto q̄ꝫ in nouo legūtur duo ad uētus xp̄i generales ad istū mūdū. Pri mus est de misericordia copiosa. Scds est de iusticia rigorosa. Primus fuit qn̄ venit in hūe mundū natus de matre ꝟgi ne verus deus ⁊ verus hō. ⁊ ostendit se gentibꝫ cū magna hūilitate ⁊ veīt ad dā duz redempcōez ⁊ graciā. ad vitanduz peccata ⁊ operanduz meritorie. qꝛ licet anteq̄ꝫ xp̄us veniret aliq̄ ꝑsone ꝫ pauce vitassent pctā ⁊ fecissent bona opa. vt iudei in terra ꝓmissionis. qꝛ tūc solū ibi cognoscebat̄ deus. Dauid. Notus in iu dea deus in israhel magnū nomē ei⁹. Iō venit ad dandū redempcōez generalem omibus. qꝛ nō soluz illi q̄ ignorabāt de um ibāt in infernū. ꝫ eciā boni. Idō ad om̄s liberandū ⁊ ꝓuidendū ꝑ sancta sa cramēta ne damnarētur venit xp̄s. Nā cū essemus ꝑuuli sub elemētis mūdi h⁹ errauimus seruiētes. At vbi venit pleitu do tpis misit deus filiū suuz factū ex mu liere factū sb̄ lege vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. Ad gal'. iiij. Iō dicit ipēmet. Ego veni vt vitā habeāt ⁊ habundāti us habeāt. Ioh. x. Nota habūdanti⁹ sp̄ q̄ꝫ in veteri testamēto. ¶ Scdus aduen tus erit de iusticia rigorosa. Et iste erit ī fi ne mūdi. qn̄ ꝫm rigorē iusticie dabit vni cuiq̄ꝫ qd̄ meretur qꝛ bonis dabit gl'az e ternā. ⁊ malis penā eternā Et de hoc ad uentu dicit ipē in theāte. Ego cū rediero reddā tibi. quasi dicat Iā non dabo tibi retribucōez ꝫm bona que facis. nec puni cōez de malis. ꝫ cuz rediero in secundo

aduētu reddā tibi. Amore vestri quesiui
q̄t retribucōes facit de bonis ⁊ de malis
q̄ facimus. et inueni ꝙ tres.
Pr̄ia datur in hac vita tp̄ali.
Secūda in morte corp̄ali.
Tercia in iudicō generali. Et de ter-
cia loq̄tur thxā principaliter. Dico pri-
mo ꝙ deus in hac vita iā dat retribucō-
nez de bonis ⁊ de malis q̄ facimus. Qr
illis qui tenēt bonā vitā deus dat retri-
bucōez qr experimētaliter videt̄ ꝙ boā
vita ⁊ sancta secū portat delectacōes et
dulcedines cordis. quietē ⁊ leticiā men-
tis. Ecce qualiter deus dat bonis iaz in
hac vita retribucōez aliquā ꝫ nō plenā.
nec p̄fectā. qr illā dabit in gl'a. Per op-
positū mala vita iā secuz portat ī hac vi-
ta punicōez aliqualē qr licet mali ⁊ pctō-
res ad extra rideāt ⁊ letent̄ ⁊ tripudient;
tn̄ ad intra amari sunt ⁊ tristes in aīa. qr
vermis ꝯscie sp̄ murmurat ⁊ remordet.
Sicut eī sanitas corporis secū portat le-
ticiā ⁊ cōsolacōez. ita sanitas aīe. Qn̄
āt quatuor q̄litates corp̄is scz caliditas
et frigiditas. huīditas ⁊ siccitas sunt ī de-
bita ꝯueniēcia ⁊ ꝓporcōne. hō est sanus
et letus. Per oppositū qn̄ in q̄litatibꝫ ⁊
cōplexionibꝫ est inordinacō. tunc sequūt̄
infirmitates. dolores. febres. ⁊ homo ē
tristis nec delectat̄ de aliq̄ ꝓpter corp̄is
infirmitatē. Ita de aīa est in qua sunt q̄-
tuor q̄litates ⁊ ꝯplexiones scz q̄tuor v̄-
tutes morales scz prudēcia que ordinat
aīam ne dyaboli tēptacōibꝫ. corp̄is in-
clinacōibꝫ. mūdi occasionibꝫ accedāt. et
aīa peccet ꝯ deū. Alia v̄tus est iusticia q̄
ordinat circa ꝓximū. ne ip̄m q̄uismō le-
dat. ꝫ reddere facit vnicuiq̄ qd̄ suuz est.
Ista est iusticia. Itē tercia est tp̄ancia q̄
ordinat in diuicijs. honoribꝫ. ⁊ ꝓsperita-
tibus ne homo facit excessuz. Itē quar-
ta v̄tus est fortitudo hoīem p̄ficiēs ne ī
aduersitatibꝫ desistat a bonis op̄ibꝫ. quā-
do iste q̄litates siue v̄tutes sūt bene ordi-
nate ⁊ ꝓporcōnate aīa est sana ⁊ leta.
Itē ꝯsequēter qn̄ intellectus est clarus
p̄ fidez. ⁊ volūtas ardēs p̄ deuocōnez.
memoria recordat̄ de beneficijs acceptl.
et sensualitas est subiecta rōni rcē ⁊ vo-
lūtati. tūc anima ē sana ⁊ leta. Nihil dul-
cius q̄ꝫ respicere ī mādatis dei scz ea ser-
uādo Eccī. xxiij. Per oppositū infirmi-
tas aīe importat tristiciā qn̄ predicte v̄-
tutes ⁊ ꝯplexiones aīe sunt inordinate.
tūc enī non custodit se a dyaboli tēpta-
cōibus. ymmo ꝯsentit sibi. nec a carnis ī-
clinacōibꝫ ymmo seq̄tur eas. nec a mūdi
occasionibꝫ. ymmo placēt. Qn̄ intellec-
tus nō est clarus in fide. ꝫ dubitat in fi-
de. volūtas est inordinata p̄ malas vo-
lūtates odia ⁊ rācores. Meōria nō re-
cordat̄ de diuinis beneficijs ꝫ de iniurijs
Sēsualitas est negligēs in execucōe bo-
norꝫ operū licet vos rideatl extra. aīa tri-
statur ⁊ dolet intra ⁊ plorat Aug⁹. Jus-
sisti dn̄e ⁊ ita est. vt oīs animus inordi-
natus pena sit sibi. Sed illi qui tenēt bo-
nā vitā ⁊ scāz ⁊ sunt ordinati in aīa tan-
taz hn̄t leticiā ⁊ cordis dulcedinē. ꝙ nō
posset lingua explicari. Patz ḡ ꝙ bona
vita ⁊ mala iā in hoc mūdo secū portāt
aliquā retribucōez. Si vultis hoc clari⁹
videre declaret̄ p̄ singula peccata morta-
lia. ⁊ p̄ v̄tutes oppositas. v̄bi grā. Naz
peccatū sup̄bie dat amaritudinē. ⁊ huīli-
tas dulcedinē. Igit̄ secū portant retri-
bucōez. Quid ē sup̄bia nisi desideriuz et
cupiditas honoris. Videt̄ sup̄bo ꝙ om-
nes despiciāt euz. Primo vxor. Secū-
do filij ⁊ alij qr non videtur sibi ꝙ faci-
ant ei tantā reuerenciā q̄ꝫtaz debent. Ec-
ce dolor. Idez qn̄ intrat. vel p̄ plateam
quādo trāsit si non omnes surgūt. Ecce
dolor. videt̄ sibi ꝙ despiciāt eum. Sed
humiles licet fient eis honores magni nō
curāt nec inflantur. ymmo dicit humilis
Non nobis dn̄e nō nobis ꝫ nomini tuo
da gloriā. viuit quiete. Patz ḡ qd̄ dixi

Itē dicit supbus talis iaz est vicarius. vel baiulus iuratus ꝛc̄. ꝛ ego nō. Humilis aūt regraciat deo ꝙ non habet illud onus regimīs. Jō dicit supbis xp̄s. Discite a me qꝛ mitis suz ꝛ humilis corde. Mat. xi. Itē auarus de oībus habz dolorez. qñ enī auarus est ī mensa ꝛ videt vxorez ꝛ filios ꝛ familiā bene comedentes dicit. O miser ego suz iā destructus Idez de vino Et intm̄ dolet ꝙ nō habz delectacōez cibi nec potus. Itez qñ videt saccū farine diminutū. dicit. O miser perditus suz ego. Qñ dormit sompniat latrones. si sentit mures. credit ꝙ sint latrones. Si est bonū tp̄s tristatur. qꝛ nō est caristia. Ecce quō secū ducit punicōnez. Persona aūt liberalis letat ꝛ gaudet qñ videt vxorez filios ꝛ familiā bene comedētes. dicens. Comedam⁹ qꝛ deus ꝓuidebit nobis. Nos seruabim⁹ p̄cepta sua. ꝛ ita comedūt ꝛ cenāt ordinate ꝛ cū leticia ꝯfidentes de deo dicendo. Dñe ego laborabo in officō meo bene ꝛ legaliter de residuo vos ꝓuidebitis nobis. Ideo dauid in p̄s. Exurgat deus. dicit. Justi. i. liberales epulent ꝛ exultent in conspectu dei ꝛ delectent in leticia. Itez peccatū luxurie magnā penā secū ducit. qñ phylocapt⁹ de aliqua domicella vidua moniali vel maritata. vadit de die ꝛ de nocte cū armis. ꝛ cū magnis periculis. nō potest comedere. nec dormire. ꝫ facit sicut stultus. Et si cōsequit intentū suuz statiz dicit. nō sum ꝯtentus. Sed cū alia haberē maiorē delectacōnez. vel seruabo aliū moduz vt magis delectet. qꝛ dicit ph̄us ꝙ ꝯcupiscēcia carnalis infinita est. ꝛ nō habet terminū. ꝫ quāto plus vsitatur. tāto plus crescit. Et vultis cognoscere istū dolorē. sic est de luxurioso sicut de febricitāte sitibūdo. cui datur potus cū pluuia etc̄. Sic eciā de febre luxurie. qꝛ habitat in ossib⁹ ꝛ neruis ꝛ venis. Persona autē casta si sit in mr̄ionio cōtentat de societate sua. siue sit iuuenis vel antiq̄. alba vel bruna. Dicit vir sufficit mihi mlier mea Et vxor casta est cōtenta de viro suo. Alij autē qui nō sunt de mr̄ionio ita parū loquūtur de illa materia nec curāt acsi nihil esset. ꝛ viuūt leti ꝛ quieti Jō dauid in p̄s. Voce mea. i. rēnuit ꝯsolari anima mea. scz in bonis carnalib⁹. ꝯ ꝛc̄. In q̄bus āt delectat oñdit dicens. Memor fui dei ꝛ delectatus suz. p̄s. lxxvi. Idez de peccato inuidie. q̄d est inuidia nisi dolor ꝛ tristicia de bono alterius. qꝛ quando videt ꝙ alius plus honorat vel ditatur. vel est in officō regīne in amore prīcipis tristatur sūme ꝛ frāgitur ꝑ cor. ꝑsona āt caritatīa habet tātaz cordis dulcedinē ꝙ qñ videt aliū in honore ꝛc̄. letatur dicēs. Dñe cōseruetis eū in boīs ꝫ dñe recordemī de me qꝛ ego sum creatura vestra sicut ille. Et ex ista caritate dñs sibi ꝓuidebit habūdanter. Jō dic̄ aplus. Fructus spūs est caritas gaudium. Ad gal. v. Gula eciā secū trahit dolorē corpis. qꝛ gulosi coīter sunt potatores ꝛ hūt oculos rubeos ꝛ tremūt. Qñ autē vinuz est bene lymphatū. menbra ip̄m refutant ꝛ remanet ī stomacho ꝛ digeritur. Sūt eciā guttosi podagrici ꝛc̄. Itē gulosus sp̄ famescit ante comestionē ꝛ eciā duz comedit. qꝛ videt sibi ꝙ nihil sufficiat ei. Post comestionē eciā famescit qꝛ habet saccū. i. ventrez magne capacitatl. Persona v̄o tēperata est abstinēs comedit illud quo indigz. ꝛ sapit sibi ꝛ non vltra. Somnus sanitatis ī homine ꝑco dormiet vsq̄ mane ꝛ anima illius cū ip̄o delectabitur. Eccī. xxxi. Ira eciā secū portat dolorē qñ iracund⁹ tristatur de aliqua iniuria et est cuz desiderio vindicte semp̄ est cuz dolore cordis cogitās circa vindictas dicendo tu facies sic ꝛc̄. Postq̄ receperit vindictā timet amicos illius ꝛc̄. Si capit suspēdi-

tur. Si fugit pdit boã sua. Persona ãt pacifica dicit. vos mihi iniuriam fecistis ore. ego possez me vindicare de vobis. sed nõ volo. qz deus nõ vult q̃ in domo sua aliqs recipiat vindictã. Nõ ego peto vobis vt deus pcat mihi peccata mea. Nõ dicit xp̃s. In pacięcia vestra possidebitis animas vestras. Luce. xxi. Itez de pctõ accidie. Accidiosus ãt in omib̃ attediat in nullo inuenit saporẽ sicut ferrũ rubiginatur qñ non est in vsu Ita accidiosus. Dicõtra mulieres dicẽtes. ego portaui tñ modo p virginez Mariã ego nolo facere coquinã. habeat ancillas. Solucõ z vos misera q̃d facietis si eritis o cõsa ecã eritis luxuriosa. Nõ nascitur ad laborẽ z auis ad volatũ. Job. v. Ptz regula q̃ bona vita z mala ia in hac vita portant secũ aliquales retribucõnez. De hoc auctas. Nõne si bene egeris recipies. si aũt male statũ in foribus tuis peccatũ aderit. Geñ. iiij. Nota in foribus. .i. sentimẽtis z in potencijs aie. vbi scz sunt dolores. Dico scdo q̃ deus dat aliã retribucõez ĩ morte corpali quãdo aia recedit a corpore. z ista retribucõ ẽ maior q̃ prima. Dicit beatus Aug̃ ĩ libro de cura p mortuis habẽda. q̃ anima recedit a corpe in aliquo istor̃ triuz graduuz. qz vel est totaliter pfecta et bona. vl̃ totaliter impfecta z impenitẽs vel medio mõ se habẽs inter bonam z malã. De prio qñ psona tenuit bonã vitã z diligẽter vitauit peccata. vel si peccauit fecit cõdignaz penitẽciaz. z bona hora redijt ad deũ pterendo de peccatis ponẽdo citĩ mori q̃ ad peccata redire. Fecit magnas orõnes z corpis afflictõnes intñ q̃ si in statera diuine iusticie ex vna pte ponerẽtur mala z peccata q̃ fecit. z in alia bona. bona incõparabiliter excederẽt z superexcrescerent. Qñ tales moriũtur statim euolãt sine purgatorio ad paradisuz. qz iam in hoc mũdo transiuerũt z sustinuerũt purgatoriũ. Nõne vidz vob purgatoriũ ee ieiunare ĩ pane et aqua. portare alicũ. dormire in terra. et sic de alijs. Ideo statim euolãt. Auctas. Cũ dederit dilectis suis scz psonis sanctis somnũ scz mortis. Ecce hxreditas dñi filij merces fructus vtris. Sic sagitte in manu potẽtis ita filij excussor̃. Beatus vir qui impleuit desideriuz suũ ex ipis zc̃. Nota filij merces. .i. merces filij. qz pater aliud solariũ dat filio z aliud seruo. et captiuo. qz filio dat suã hxreditatez. Ita xp̃us pater noster nobis filijs suis dat gloriã paradisi. que est sua hxreditas. qz illa est merces filij. Si dicatur z quis dat tantũ solariũ. Rñdet fructus vntris scz virginis Marie. qui ẽ xp̃us Ihxsus. qz p suaz passionẽ z mortem zc̃. Alij p oppositũ sunt ita de mala vita z reprobata q̃ sciunt se viuere in peccatis mortalib̃ nec penitent. ymmo cõtinue augent peccata z semp vellẽt viuere vt semp possent peccare. vt dicit Gregorius. Nõ confitẽtur nisi forte ex verecũdia. nec coicant in paschate vt tenent̃. Nolũt parcere inimicis. nec restituere. sed dicũt ponã in testamẽto zc̃. Tales qñ moriũtur. vbi vadũt. Accidit eis vt falconi habẽti lapidez ligatũ ad pedes. quo licet vellet in altuz volare ex inclinacõne naturali. trahitur tamẽ pondere lapidis etc̃. Ita de aia que naturaliter vellet in altũ volare sed onus pctor̃ qd̃ sibi tu ipo suisti trahit eã subito ad infernũ. De q̃bus dicit scp̃tura. Ducũt in bonis dies suos. z ĩ pñcto ad inferna descẽdũt Job xxi. Ecce retribucõ h̃ gradus qui ẽ scdus Tertius gradus psistit in medio scz de psoĩs nõ pfecti in vita. nec oĩo reprobati sed penitẽt de pctis. non tñ tñ q̃ztũ maria magdalena. sed si ꝑ pritio est. nõ est sine gratia. pfitẽtur semel in anno z coicãt seruant penitentiã a pfessore iniunctam. sed nihil addunt. seruant precepta dei et

ieiunia ecclesie. qñ tales moriuntur non vadunt ad infernũ nec subito euolant ad paradisum. quia nullũ malũ impunitum ꝫ vadunt purgari ad purgatorium. ⁊ ibi habent retributionẽ grauissimaꝝ penarũ oñs penas huius mundi excedentiuꝫ. ⁊ ibi habent ꝯplere temp⁹ eis a deo detmi natũ. nisi ab amicis iuuent̃ quia intantuꝫ possent iuuare suffragijs ꝙ. C. anni mi nuerent̃ in. x. vel. iij. annos ⁊c̃. Nota hic ꝯtra heredes ⁊ testamentarios nolẽtes testamentũ ꝯplere. ⁊ ꝯtra mulieres nolẽ tes ire ad cimiteria vel ecclesias in quib⁹ filij vel viri sunt sepulti. vbi eñ efficaci⁹ cum lacrimis orarent ꝓ eis q̃ꝫ alibi. Sã cta ergo ⁊ salubris est cogitatio ꝓ defun ctis exorare vt a peccatis soluãt̃. ij. ma chabeo. xij. Ista est ratio vt dicit Aug⁹. quare in monumentis fiunt imagines ⁊ ponunt̃ vexilla. vt illa videntes amici et ꝑntes moueant̃ ad orandũ ꝓ illis. Ca ueant tñ ne intentione vanitatis ponant̃ quia tunc esset peccatũ. Ideo monumẽ tum d̃r quasi mouens mentẽ. Ecce qua liter scd̃a retributio fit in morte corpora li. ¶ Dico tercio ꝙ deus dat aliam retri butõnẽ in iudicio generali. ⁊ ista erit ma ior alijs. ratio quia fiet in anima. Modo aũt solũ aĩme habent gl'am in paradiso. vel penã in inferno et corpora nihil senti unt. anime beatoꝝ petri ⁊ pauli ⁊ aliorũ sanctoruꝫ sunt in celo in gloria paradisi. Corpora autẽ adhuc sunt in terra ⁊ ni hil sentiunt de illa gloria. Itẽ aĩma iude ⁊ machometi ⁊ alioꝝ damnatorũ sunt in penis inferni. corpora aũt eorum sunt in terra incinerata ⁊ nihil sentiunt de illa pena adhuc. Sed quare prius aĩme hũt gloriam vel penam q̃ꝫ corpora. Ratio ẽ quia in bonis operibus que facimus seu malis. anime prius operatur ⁊ habẽt su um meritum vel demeritum prius. v̄bi gratia. si homo vult facere aliqd̃ bonum opus meritoriũ. ꝑus aĩa operatur. Co gitando deliberando ⁊ ordinando ⁊ pri us lucratur suũ meritũ. In executõne au tem operis corpus iungitur ⁊ iuuat ani mã faciẽdo opus ꝙ anima ordinauit vt orationes vel elemosinas peregrinatões ⁊c̃. Ideo anima prius habet suam retri butionẽ. Spiritus. i. anima quidẽ ꝓmp tus est. caro autez infirma. Math. xxvj. Idem de malis operibus qñ aliq̃s vult facere aliqd̃ malum homicidiũ vel furtũ luxuriã vel adulteriũ. anima prius trac tat cogitando deliberando ⁊ ordinando. Ideo per prius anima habet suum pecca tum. deinde in executione corpus cõcur rit ⁊c̃. Ideo in die iudicij corpora recipi ent retributionẽ glorie vel pene ꝑm ope ra que fecerunt. qñ quelibet anima virtu te dei assumet suum proprium corpus. Ideo apostolus. Oñes manifestari o portet ante tribunal xp̄i. Ratio vt recipi at vnusquisq̃ propria corporis prout gessit siue bonum siue malum. ij. ad Co rinthe. v. De ista vltima retributione lo quitur thema. Ego cum rediero reddam tibi. Deo gratias.

¶ Sermo tercius de eadẽ dñica.

Conclusit scri ptura oñia sub pctõ ad Gal'. iij. Istud verbũ in sancta the ologia est multum difficile ⁊ subtile ad intelligendũ. Ideo modo id volo vo bis declarare ⁊ habebimus speculatiões intellectuales ⁊ instructiones morales. Sꝫ ꝑus salutet̃ v̄go maria ⁊c̃. ¶ Pro hui⁹ v̄bi declaratõe sciendũ ꝙ in summa oñia bona spũalia ꝑsonalia. q̃ hẽmus a deo in hoc mũdo sũt tria ꝑncipalia.

¶ Primo corpus materiale.

¶ Secundo aĩma rationalis.

¶ Tercio vita tempalis.

¶ Licet autẽ habeamus alia bona vt di uicias. honores. officia. ⁊ huiusmodi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tñ sunt bona accidentalia ⁊ non persona
lia. nec essentialia. Sz corpus anima et
vita sunt bona personalia ⁊ essentialia.
Corpus est primũ ꝙ formatur a deo in
vtero matris ⁊ vix est tam magnũ vt a
uellana iam habet om̃ia mẽbra ⁊ liniam̃
ta. Rõ quia prius fabricatur domus q̃ꝫ
inhabitet̃. Ita corpus humanum est vt
domus terrestris ⁊ aĩma seu spũs ẽ ha
bitator. domus vr̃a huius habitationis
⁊c̃. ij. ad Cor̃. v. Deinde creat̃ anima.
non de materia p̃existenti. s̃ de nihilo qꝛ
hoc est creare ⁊ creando infunditur ⁊
infundendo creat̃ ad habitanduz in do
mo corporis. scd̃o ex corpe ⁊ aĩma simul
ꝯiunctis. seq̃tur vita tp̃alis. ⁊ homo vi
uit per annũ vel. v. vel. x. vel. xx. vel plu
res annos. s̃m ꝙ deus dat tp̃s Ecce oĩa
bona p̃sonalia. de istis Auc̃tas. Forma
uit deus hominez de limo terre q̃ꝫtum ad
corpus. ⁊ inspirauit in faciẽ eius spiracu
lum vite. q̃ꝫtum ad animaz. ⁊ factus est
homo in animam viuentem. Genes. ij.
Nota formauit deus non dicit creauit.
quia corpus de p̃iacenti materia fuit for
matũ ⁊ inspirauit in faciẽ eius ⁊c̃. qꝛ licz
tota aĩa sit in toto corpe ⁊ tota in quali
bet p̃te. s̃m augustinũ tñ op̃a aĩme plus
apparẽt in capite in q̃nq̃ sensib̃ q̃ꝫ in a
lijs p̃tibus corporis. modo dico ꝙ s̃m
scripturã. ꝙ om̃ia ista bona p̃sonalia ve
niũt ad malã ꝯclusionẽ ex peccato. ꝓpt̃
hoc dicit thema. Conclusit scriptura. i. cõ
cludendo dixit. om̃ia scz bona personalia
ꝯcludens esse mala ꝯclusione sub pecca
to. i. ꝓpter peccatũ ptz thema. Dico pri
mo ꝙ p̃mũ bonũ ꝙ habemus est corp⁹
materiale cum suis mẽbris ⁊ officijs et
istud venit ad malam ꝯclusionẽ scz mor
tis. nec vnq̃ꝫ intrauit aliquis in hunc mũ
dum q̃ ab ista ꝯclusioue fuerit exempt⁹
scz de morte corporali. non xp̃s nec v̄go
maria mater sua. de quibus magis vide
retur. Recte iste mundus est vt carcer
mortis. Sicut isti prelati ⁊ dñi tenent
iam vnũ carcerem de quo dicitur. ꝙ si a
liqui ibi intrant non exeunt nisi per mor
tem. Ita est de hoc mundo q̃tq̃t intrant
non exeunt nisi per mortem. Et sicut ille
qui intrat carcerem dum capitur. plorat
dicens. O miser ⁊c̃. Ita quando intra
mus hunc mundum. om̃es intram⁹ plo
rando. Et si sciremus loqui ⁊ essem⁹ in
terrogati. Responderemus. ploram⁹ qꝛ
intramus carcerem ⁊c̃. Ideo Ecc̃i. xli.
Noli metuere iudiciũ mortis. memento
qui ante te fuerunt ⁊ que super ventura
sunt tibi. hoc iudicium a domino om̃i car
ni. Nota noli metuere iudicium mortis
dicit ph̃us in politicis. ꝙ dr̃ia est inter ti
morem ⁊ dolorem. quia timor non ha
bet obiectũ p̃ñs. sed est futurum contin
gens. ⁊ potest euenire vel non. Isto mo
do marinarij timent periculum maris.
quia possunt submergi vel non. ⁊ homici
da captus timet furcam in qua potest sus
pendi vel non. sed dolor habet obiectum
p̃ñs quia dolor est de malo p̃ñti ⁊ ineui
tabili. Sicut ille qui ducitur ad furcã vt
suspendatur ille non dicitur timere sz do
lere. quia iam hz obiectũ p̃ñs ĩeuitabile.
Modo certũ ⁊ clarũ ẽ ita necessariũ ⁊
ineuitabile ꝙ non potest mutari. ⁊ sen
tentia est iam data. ⁊ hoc iudiciũ a domi
no om̃i carni. Et iam fit execucõ qꝛ cur
rendo vadimus ad mortem. temp⁹ du
cit nos. Non enim habemus rati ouẽ ti
mendi sed dolendi. Sicut decapitandus
quia iam tenet caput ad gladium non ti
met sed dolet. Idem de nobis propter
hoc dicit. Noli metuere iudicium mortis
sed sp̃ dole quia iam malum mortis pre
sens est. Ideo apostolus. Statutuz est
om̃ibus hominib⁹ semel mori. ad Heb.
ix. pz ergo mala ꝯclusio corp̃is material̃
Dicũt logici ꝙ cõclusio sp̃ infert̃ ex aliq̃
añcedente siue ex p̃missis. Modo vide
amus vnd̃ vl̃ q̃ũo ista ꝯclusio mors cor
p̃alis sequitur. Dico ꝙ entimematice se
quitur scz ex vno antecedente. qꝛ Adaz

peccauit. ergo homo moritur. bona cōna est. Auctas. p vnū hominē peccatuz in hūc mundū intrauit. ⁊ per peccatū mors. ita in oīs homīes mors pertransit. ad Ro. v. Hic aliquis posset arguere dupliciter. primo p h q dicit vnū hominē pctm̄ ⁊c̄ ꝯtra diceret aliqs. Immo ex duobꝫ hominibꝫ peccatū in hunc munduz intrauit. quia per Adam et euam. quia p̄mo peccauit Eua. Ergo uon ex vno antecedente s ex duobus sequitur mors. Respōsio. Dico q qn̄ aplus dicit per vnū hominē ⁊c̄. aplus loqtur ꝓprie ⁊ subtiliter. quia licet duo peccauerunt Adam ⁊ Eua. tn̄ mors uon venit in nobis nisi per peccatū Ade. Dicit sctūs Thomas in p̄ma scde. q si sola Eua peccasset ⁊ non Adā. sola Eua portasset suam penā ⁊ nō Adā neqꝫ nos. Et si Adam peccasset solus ⁊ non eua. Adam ⁊ oīes nos fuissemus puniti sicut nunc sumus. Rō qꝛ pater ē p̄ncipiū actiuū generatōis filiorū. Et sicut humanitas venit ex patris actiōe instrumētaliter. ita etiam peccatū quia soli homini precipit deus ne comederet de ligno ⁊c̄. di. Ex oīi ligno paradisi comede. de ligno aūt sciētie boni ⁊ mali ne comedas. In quocūqꝫ enī die comederis ex eo morte morieris. Genes. ij. Sed argumentū est cū dicit ita in oīs homīes mors pertransit. Contra qꝛ dt scriptura q filius nō portabit iniqtatez patris. sed anima que peccauerit ipa morietur Ezech. xviij. Quare ergo nos ex pctō Ade pris nr̄i sumꝰ puniti ⁊ morimur cū non ꝯsensimus pctō. qꝛ nōdū eramꝰ nati. Itez q filij nō puniātur ex pctō patris. nec ī corpore nec in aīa pz qꝛ non occiduntur filij ꝓ pntibꝰ. Deut. xxiiij. Unde est ergo q filij ade moriantur ex pctō pr̄is ⁊ ī aīa p peccatū originale. ⁊ in corpe p mortē corporalē. Pro rn̄sione huiꝰ sciendū q taz homo qꝫ oīe aīal ꝯpositū ex quatuor q̄litatibus contrarijs naturaliter est corruptibile ⁊ mortale ac si haberz homo in ventre quatuor serpentes adinuicē bellātes ⁊ retorquentes se talis homo nō posset diu viuere. Ita de nobis quilibet nostrum habet infra se quatuor qualitates contrarias scilicet calorem. frigiditatem. hūiditatem ⁊ siccitatem quasi serpentes bellantes. hoc maxime sentitur in pueris paruis. Ergo naturaliter homo est corruptibilis ⁊ mortalis. Modo certum ē q Adam ⁊ Eua etiam erant compositi ex hijs quatuor qualitatibus contrarijs. Sed ex singulari priuilegio q doctores vocant. Justiciam originalem in adam ⁊ eua ille quatuor qualitates erant in tāta equipantia ꝓportione ⁊ ꝯcordantia q Adam ⁊ Eua poterāt nonmori. hoc idē priuilegium habuissent etiā ⁊ filij si ipi non peccassent. Sed propter peccatū deus eis abstulit illud priuilegiū. quasi vellet dicere. Nolo vos statī occidere. Sz auffero vobis iusticiam originalē ⁊ dimitto vos p̄ncipijs nature. Et nos nōdum eramus nec habuimus possessionē illius iusticie originalis nihilominus nobis abstulit. Si scilicet anteqꝫ Adā peccasset genuissz filios. illi nō fuissent mortui. Immo habuissent priuilegium patris. ¶ Nota ad hoc similitudinē de rege qui fecit de rustico militem. qui factꝰ miles facit regi proditionez ⁊ pius rex non vult ipm occidere. s abstulit sibi ⁊ posteris suis priuilegiū militare. qui post generat filios qui non sunt milites sed rustici. O diceretis vos. filij sunt puniti nō nisi priuatiue vel pena damni. quia nisi pater peccasset habuisset priuilegiū militare. sed non sunt puniti pena positiua vel sensus sed si ante proditionem eos genuisset tunc non fuissent puniti illi filij. Ita de uobis Adam ⁊ Eua ipi ex conditione et principijs nature rustici erant. Sed deus dederat eis priuilegium militare sciz illius originalis iusticie. Sed

Adaz peccauit ⁊ fecit ꝓditionē ⁊c. ꝓpter hoc deus abstulit eis ꝑuilegiū ⁊c. Qui post genuerūt filios ꝫ filijs nullā penam positiuā intulit qꝛ recte. ⁊ ꝓprie loquēdo mors non est nob̄ puīcō. ꝫ naturalis cōdicō ꝫ indirecte ē puīcio. ⁊ pena ꝑuatiua siue damni. qꝛ si Adam nō peccassz nos etiā habuissem⁹ illud ꝑuilegiū. pz ergo qño mors corꝑalis venit ex vno antecedente. sz quia Adam peccauit nos morimur. De ista q̄stiōe Auc̄tas in p̄s. Attendite. viā fecit semite ire sue ⁊ nō peꝑcit a morte aīaꝝ eoꝝ ⁊ iumēta eorum in morte ꝯclusit. qꝛ conclusit om̄ia sp̄ corꝑa sub pctō. Nota viam fecit semite. dr̄ia ē inter viam ⁊ semitā. via enim est lata ⁊ multi vadunt ꝑ illā. semita aūt stricta ⁊ pauci transeūt. Sic rigor diuine iusticie antiq̄tus erat vt semita. qꝛ mors fuit in punitionē Ade ⁊ eue. ꝫ post facta ē via lata qꝛ om̄s ꝯp̄hendit nec aliq̄s a morte eximit̄. Ecce quare d̄t viam fecit semite ire sue. ⁊ non peꝑcit a morte aīaꝝ eoruz q̄ꝫtum ad peccatū originale in quo creatura concipitur ⁊ nascitur ⁊ nisi per baptismū purificet̄ nunq̄ꝫ intraret paradisuz. Ratio qꝛ si nobilis vl' baro ꝓditor genuerit filios semꝑ dicent̄ filij ꝓditoris. nec rex vult eos ī suo palacō. Ex ista ratione deus non vult filios Ade in suo palacō celi. Si dicatur q̄d ergo erit de nob̄ qꝛ nos sumus filij Ade. Dico ꝙ nō est verū licet fuerim⁹ filij Ade añ baptismū tñ in baptismo facti sum⁹ filij d̄i. Dedit eis potestatē filios dei fieri. Job̄is p̄mo Judei ⁊ agareni adhuc sunt filij Ade. Ideo ⁊c. Propter hoc quando anima pueri non baptizati petit ingressum paradisi. dicit sibi xp̄us. Nolo filios proditoris. Si vellet dicere ego domine non demerui qꝛ nunq̄ꝫ peccaui. et xp̄us. Ido nō dabo tibi penāz ꝫ nolo te in regno meo. quia nolo filios ꝓditoris. Amen amen dico tibi. nisi q̄s renatus fuerit ex aqua ⁊ spiriru non potest introire in regnū d̄i ⁊c. Job̄is. iij. Et iumēta eoꝝ scz corꝑa morte ꝯclusit. Ideo dicit the. Cōclusit scriptura ⁊c. logici de ꝯclusione extra hūt correlariū. Correlariū g̊ ꝙ ad istā ꝯclusiōz seq̄t̄ est istud qꝛ exquo ad istā ꝯclusiōez mortis habem⁹ venire ꝙ non curemus de delicijs corꝑis. nec desiderem⁹ mundana. quia cito dimittēda sunt. Ideo despicienda. Sicut ille qui ducitur ad furcam. om̄ia despicit licet sit diues qñ cogitat se statim moriturū. Idē debemus facere. ¶ Scd̄m bonū personale ꝙ in hoc mundo habemus est auima rationalis q̄ est ꝑncipium formale q̄ dat esse corpori et habet malā ꝯclusionē scz infernuz. Si volumus loqui de tꝑe antiquo ante filij d̄i aduentū patet ꝙ vltra. v. milia ānos om̄s aīe tam bonoꝝ q̄ꝫ maloꝝ iustoruz ⁊ iniustoꝝ ꝯcludebātur in inferno. Dauid. Quis est homo q̄ viuet ⁊ non videbit mortē ⁊ eruet aīaz suā de manu īferni. quasi dicat. nullus. licet in diuersis inferni locis ꝯcluderēt̄. Modo autē ꝓpter xp̄i aduentum multi ab inferno sunt liberati. sicut illi de perfecta vita cito euolāt. Mediocres vero concluduntur in inferno purgandoꝝ ꝫ īpenitentes concluduntur in inferno damnatoꝝ. Sed queritur Ista mala ꝯclusio. vnde seq̄tur ⁊ ex quibus premissis Dico ꝙ ex duabꝫ p̄missis sequitur per formam silogisticaz. prima scz ex peccato mortali. scd̄a ex īpenitētia finali. Ex hijs duabus premissis seq̄tur ista conclusio. Ergo in inferno damnaberis. quia sic arguēdo. homo peccauit mortaliter ergo damnabitur non valet talis ꝯsequencia. quia potest de peccato penitere ⁊ penitentiam facere. ⁊ tunc non damnabitur. Sed valet sic arguendo Iste homo peccauit mortaliter ⁊ erit in īpenitēs finaliter. tūc sequitur cōclusio. ergo damnabitur eternaliter. Et potest dicere aīa damnata. Conclusit domin⁹ vias meas

lapidibus quadratis semitas meas subuertit. Trenorum.iij. Nota cũ dr. Cõclusit dñs vias meas lapidibꝫ quadris. Non dixit rotundis qꝛ ꝑies de lapidibꝰ rotundis sine bitumĩe vel calce statim diruitur. Ita oms alie pene transeũt. Sed ꝑies de lapidibꝫ q̃dratis et politis firmꝰ est ⁊ stabilis ⁊ signat penã inferni de lapidibꝫ q̃dratis.i.insolubilibꝫ/ qꝛ nunq̃ꝫ finietur illa pena. Jõ dr. Cõclusit ⁊c. Nota vias meas. q̃tuor sũt vie generales q̃bus homo potest exire de pctis ⁊ de mala vita scꝫ Mũdicia baptismal'. Obedientia generalis. Penitentia sacramentalis. Pacientia martirialis. ¶ Oms iste vie sunt clause aĩe damnate. quia nullo modo potest de penis exire. Ideo dicit. Conclusit do. ⁊c. Ideo dicit semitas meas subuertit ⁊ non dicit ꝯclusit ꝫ subuertit. Semite aũt q̃ sunt stricte vie signãt penitẽtias quas in hoc mundo facimꝰ ꝓ peccatis. ¶ Prima semita est contricio que stringit cor ⁊ oculi distillãt lacrĩas ex dolore pctõꝝ. hec semita non est conclusa illis de inferno ꝫ circũducta. qꝛ etiã ipi habent dolorẽ de pctis ⁊ plorãt Ibi erit fletus ⁊ stridor dentiũ. ꝫ non est cõtricõ quia non pro pctis ꝫ ꝓpter penã q̃ꝫ sustinẽt circũducta est. ¶ Secunda est ꝯfessio semita ẽ multum stricta sic dicere vni homini sua pctã horribilia q̃si diffamando se duruꝫ est et sic seĩta stricta ẽ ꝫ oportet ꝑ istã transire. ꝫ damnati ꝯfitentur peccata sua illi malo p̃lato. sed nihil valet illa ꝯfessio. qꝛ semita est subuersa. Qñ suꝑbus videt beatũ Paulũ ꝯfitetur pctã sua dicens. ⁊ ꝑcutit se. O miꝫ ⁊ q̃d valuit mihi suꝑbia. si fuissem hũiliatus. vt ille etiã fuissem saluus. Idẽ dicit auarus qñ videt sctm̃ Matheũ ꝯuersum ꝯfitetur peccata sua. Item de luxurioso qñ videt magdalenã. Item discipline ⁊ afflictõnes corporis sunt semite ⁊ hec sunt in inferno. sed nihil valent qꝛ subuerse sunt. Item ieiuna etiam sũt semite damnati. Ieiunant sed inutiliter.

¶ Nota de diuite epulone. M. ⁊. cccc. xxviij. anni sunt ꝙ petit guttã aque q̃ꝫ nõdum obtinuit. Idem de alijs asperitatibus sed nihil eis valent. quia subuertit dominus semitas. patet ergo quomodo ista mala conclusio infernalis sequitur ex duabus premissis. ¶ Ex ista conclusione infertur correlarium morale. ꝙ nulla peccata mortalia q̃ntumcunq̃ꝫ grauia. possunt nos ducere ad infernum sine inpenitentia finali. Ergo faciamus penitentiam. iuxta consilium christi. penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Mathei quarto. Ecce quare dicit thema Conclusit scriptura .i. concludendo dixit oma sub peccato. i. propter peccatum inferno. ¶ Tercium bonum personale ꝙ in hoc mundo habemus est vita temporalis. magnũ bonum est quia ꝑ ipam possumus operari meritorie vel demeritorie ex libero arbitrio. Sed etiã venit ad malam conclusionẽ scꝫ ad iudiciũ diuinale. in quo oportet nos personaliter ꝯpere ⁊ de omnibus que fecimus in hac vita rationẽ ⁊ strictissimũ cõpotum reddere scꝫ de omibus cogitationibꝰ q̃s vnq̃ꝫ habuimꝰ. d omnibus locutionibꝫ operationibus. aspectibus. passibus quos fecisti. de omibus bolis panis quos comedisti de taceis. vnde de hoc in p̃s dicit Dauid in persona xp̃i. Cum accepo tẽpus ego iusticias iudicabo. ¶ Nota cuꝫ accepero tempus xp̃s nobis mutuauit tẽpus vite temꝑalis non tñ dat quia suuꝫ est sed mutuat tibi decem annos illi. xx. mihi. xxx. ⁊ illi. l. Et propterea vid qño illd exponis qnia ideo mutuauit vt lucrũ faciamus ex eo. ⁊ Christus expectat et qñ vidꝫ ꝙ tp̃s male expẽdit ꝑ te vel per illũ auffert tibi tp̃s ꝑ mortẽ corꝑalẽ. et ꝙ male ⁊ ociose expẽdis di. mõ r̃dde mihi rõeꝫ de tot ãnis tꝑis q̃s tibi mutuaui

O stricta conclusio. Nota de illo iuuene dissoluto q̄ somniando ꝙ erat in iudicio dei ⁊ dicebat̄ sibi. Redde rationem ⁊c̄. Canus effectus est. Ecce q̄re dicit. Cū accepo tp̄s ego iusticias nō solū iniusticias iudicabo. Concordat btūs Johēs di. Iurauit ꝑ viuentē in secula seculoꝝ qꝛ tp̄s non est amplius. Apoc̄.x. Dicit iusticias iudicabo. O dñe ⁊ nūq̄d sufficeret iudicare iniusticias. ꝫ ꝙ etiā iusticias iudicabo ⁊ hoc rationabilit̄. Nam aliqua sunt bona opa de genere. ꝫ qꝛ nō fiunt in gratia. vel qꝛ fiunt ꝓpt̄ vanā glaz vel ꝓpter ipocrisim vel qꝛ habent in faciendo faciētes aliq̄ꝫ sinistrā intentionē. Jō ista opa iudicabit dñs. Alius intellectus est. ego iusticias iudicabo. qñ bona opera fiunt negligenter. qꝛ non fiunt cū illo feruore spūs ⁊ diligentia debita iudicantur a dño. verbi gratia. Religiosus qui ꝯuat suū ordinem regulam ⁊ ꝯstitutiones iusticias facit. Sed nisi ꝯuet eum cum illo ardore ⁊ deuotione rigore ⁊ obedientia debita. hoc iudicabit dominus. Item de clericis officiū suū dicentibꝫ qui iusticiam faciūt ꝫ si dicunt matutinas negligenter istā negligentiā iudicabit dominus. Idem de secularibus euntibꝫ ad missam in diebus dñicis ⁊ festiuis ꝓut tenentur qui opus iustum faciunt. Sed si veniunt tarde vel recedunt nimis cito vel loquunt̄ de ferijs ⁊c̄. Dum dicitur officiū vel respiciunt mulieres vl̄ biberunt ante ista iudicabit dominus. Itez de mulieribꝫ in ecclesia loquētibꝫ q̄d fac̄ dominus ⁊c̄. ⁊ cattus vester vl̄ disputationibus de vestibus ornamentis ista iudicabit deus. Item de ꝯfessione q̄ꝫ deberetis facere in p̄ncipio q̄dragesime vt haberetis ꝑtem in bonis ecclesie ⁊ vos differtis vsq̄ꝫ ad vltimā diem. Idez de cōmunione in paschate ⁊ aliqui male ꝑati cōicant ista iudicabit dominus. Qualiter quilibet vestrū ꝑaret domū suam si rex vel papa haberent intrare. Ecce quare dicit ego iusticias iudicabo non soluz iniusticias. Modo videamus vnde sequit̄ ista ꝯclusio nō entimatice vt p̄ma nec sillogistice vt scd̄a. Sed per deductionē sicut dicendo ille currit ⁊ ille et sic d̄ singulis. ergo om̄is homo currit. bona g̃ ē ꝯclusio inductiue. Ita dicet xp̄us in iudicio. Tu peccasti ꝯtra decē p̄cepta mea. ⁊ in septē peccatis capitalibꝫ ꝑ q̄nq̄ꝫ sensus corꝑis ⁊ opibꝫ misericordie ⁊ in hoc ⁊ in hoc. Modo ergo redde rationē villicatōis tue. Cūcta q̄ fiūt sp̄ ab hoībꝫ adducet deus in iudiciū pro om̄i creato siue bonū siue malū sit. Eccēs vltio. Jō dicit thema Cōclusit scriptura .i. cōcludendo dixit. Om̄ia sp̄ opa vite tp̄alis sub peccato. i. per peccatū in iudicio diuino. De ꝯclusione ista dicit deus pater filio. Fac ꝯclusionē qm̄ terra plena est iudicō sanguinū ⁊ cītas pleua ī iniq̄tate. Ezecchi. vij. Duas rationes assignat deus pater. cū d̄t fac ꝯclusionē ⁊c̄. qm̄ terra. i. mundus plena ē iudicō sanguinū. In scriptura sanguis in plurali signat peccata. Unde dauid. petēs veniā de pctis. dicebat. Libera me de sanguinibꝫ. i. de pctis. mūdꝰ plenꝰ est iudicō sanguinū. i. pctōꝝ. qꝛ hodie pctā reputātur ꝟtutes. ꝟbi gr̄a. De illo magno pctō eundo ad diuinos sortilegos ⁊c̄. Et qñ rep̄hendunt̄ dicunt. E debeo sic ꝑmittere ꝙ filius meus moriatur ⁊c̄. recurro ad illos q̄ possunt me iuuare. Ecce quomō iudicant hoc peccatū fiendum ꝯtra expressum preceptū. Idē iurando false vt iuuent amicū captū ⁊c̄. Et quādo a ꝯfessoribus reprehendunt̄. dicūt. O dñe ꝓxīo damnū ⁊c̄. Proch dolor dicunt ꝯtra dei preceptū. Idē de vīdicta q̄re ñ dēo me vīdicare naturale ē qꝛ etl formica vindicz se. brutis ñ ē peccatū qꝛ ñ hn̄t rōez refrenātē. qꝛ sic̄ ille q̄ eq̄tat sine freno excusat̄ si nō p̄t equū retinere nō tñ excusat̄ ille q̄ equitat cū freno

Idem de peccato luxurie dicunt. deus de-
dit mihi talē cōplexionē ita ꝙ de peccato
suo accusant deum. qui nullo modo est
causa peccati. et sic de alijs pctis qꝛ omnia
colorant aliquo colore di. bonū maluꝫ
malā bonū. Itē idem dicunt de vsura q̄
est mala ⁊ dicunt ꝙ est de interesse. Di-
catur ꝯtra hoc. Itē ꝙ simplex fornicatio
non est peccatū. Ecce iudiciū sanguinum
de hijs q̄ dicunt bonū malū ⁊ malū bo-
nū. Isa. v. ¶ Secūda rō tāgitur ibi. Et
ciuitas ꝓsequit in iniquitate. Ciuitas. i.
ecclesia plena sijmonia et sic de alijs. Iō
dicit fac q̄stiōꝫ. Ista est causa q̄re iudici-
um erit cito. Ex ista q̄stiōe seq̄tur vnum
bonū correlariū scꝫ ꝙ si volum⁹ bñ eua-
dere de iudicio diuino ꝙ hic faciam⁹ iu-
diciū de nobisip̄is. Dñs ihus xp̄s dedit
vnū mirabile p̄uilegiū xp̄ianis. Tale ꝙ
si aliq̄s rex daret simile suis vassallis re-
putaret stultus qꝛ quēlibet vestruꝫ fecit
iudicē in sua causa. ita ꝙ si quēlibet facit
iudiceꝫ de se. xp̄us nō iudicabit eū in suo
iudicio. Ecce clausula huius priuilegij.
Si nosip̄os iudicaremur. j. ad Choꝛ. xi.
Paulus fuit notarius hui⁹. Si ḡ vult
vti p̄uilegio isto faciatis iudiciū de pctis
vestris. quia tu bene scis in quo peccasti.
Si corde fac iudiciū ꝑ ꝯtritionē. Si ore
ꝑ orationē. Si oculis ꝑ lacrimationem
Si auribꝫ audiendo missam ⁊ p̄dicatiōꝫ
et sic de alijs. Qñ aīa veniet ad iudicium
dei ⁊ accusatur a demonibꝫ d. dñe fac iu-
sticiā ⁊c. dt xp̄s aīe. Audis q̄nta aduer-
sa te ⁊c. dicit aīa. dñe verū est ꝙ ego feci
ista nec possum negare. Sed dñe req̄ro
vos vt ꝑuetis mihi priuilegiū ꝙ dedistꝫ
narure hūane. quia feci iudiciū et iustici-
am de corde ⁊ ore ⁊c. Ideo nō tradas
me calumniantibꝫ. ⁊ xp̄us est contētus.
Aug⁹. Cessat enī diuina vindicta si pre-
cedat humana iusticia. Tunc xp̄us data
repulsa demonibꝫ dicit aīme. Veni in-
tra in gaudiū dñi tui. patꝫ stulticia illoꝝ
qui nolunt vti isto priuilegio. īmo spe-
rant iudicium dei. Stultus est homicida
si rex diceret sibi. fac iudiciuꝫ de te ⁊ ego
non suspendam te. et ipē nollet sperās ꝙ
rex faciat/patet quare dicit thema. Con-
clusit scriptura omnia sub pctō. Deo ḡ.

¶ Dñica. xiiij. post t̄nitatis. Sermo. j.

Nonne decem
mūdati sūt. Luc. xvij. Pro
intellectu lr̄ali huius verbi.
dicatur hijstoria breuiter euangelij. et
qñ vnus de mūdatis redijt ad xp̄m si-
bi suppliciter regratiando. Cui dixit xp̄s
verbū ꝓpositum. Nonne decem munda-
ti sunt patet thema litteraliter. Modo
volens applicare hoc thema secretis di-
uinis subtiliter ⁊ intricate inuenio in sa-
cra scriptura ꝙ deus ordinauit tria per q̄
homines mundantur a peccatis ⁊ digni-
ficantur ad vitam eternā ⁊ qdlibet con-
sistit in numero denario ⁊ sunt ista tria.
Pura innocentia. Firma obediētia. Di-
gna penitentia. Et de quolibet potest di-
cere. Nonne decem mundati scꝫ actibus
vel operibus mundati. Immo quia vel
per innocentiā vel obedientiā vel peniten-
tiam ¶ Dico p̄mo. ꝙ ad purificationeꝫ
animaꝝ ⁊ dignificatōeꝫ ad vitā eternā
Deus ordinauit innocentiā baptismalē
qñ creatura siue parua siue magna bapti-
zatur si habet cuꝫ originali pctō peccata
actualia ibi purificatur ab omnibus pecca-
tis non solum originali sed a mortalib⁹
⁊ venialibus. etiam si haberet omnia pec-
cata q̄ fuerunt ⁊ pñt fieri. nisi ficte accede-
ret. ⁊ de hoc vide b. Tho. iij. ꝑte q̄stione
lxix. arti. p̄mo ⁊. ij. a pena ⁊ culpa. Ita ꝙ
si moreretur statim euolaret vt anima
virginis licet non in tāta gloria. similiter
puer qui solum habeat peccatum vel cri-
men originale ꝙ nō est factū a creatura